Nr. 97. Anulu XXIX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineé'a, Fói'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 23|11 Decembre 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Spicuire pintre legile Ungarici.

Afacerile comune ale monarchiei austriace, fara care acestea nu póte sust'a, revisiunea legiloru ungurenesci din 1848 si autonomi'a Transilvaniei — sunt acelea trei cestiuni de viétia, care trebue se intereseze pe tóte natiunile conlocuitóre; éra a patr'a cestiune de viétia, adica nationalitatea fiacarui poporu remane in grij'a propria a fiacarui. Despre tóte acestea cestiuni s'a scrisu si vorbitu mai multu séu mai pucinu si la noi. Multiamita lui Ddieu, se afla si intre romani mai multi cerii isi facura idea chiara despre statulu acestoru cestiuni, numai in modulu deslegarii acelora ómeni diferescu intre sine la noi cá si pe sirea. Déca patimele, prejudeciele, interesele meschine, urele persónale, resbunarea négra nu aru fua parte la acestea cestiuni, deslegarea loru in mani'a toturoru altoru pedece ar fi multu mai usióra.

Afacerile comune stau tocma acum la ordinea dilei in totu coprinsiulu monarchiei; compl'anarea loru ocupa pe cei mai se-iosi ba. bati de statu; Transilvani'a inca'si va da opiniunea sa in acésta cestiune atunci candu va fi intrebata, dupa cum i s'a promisu si ei in preaiualt'a patenta din 20 Sept. 1865; deocamdata ea scie, ca cele dóua acte de statu, adica Diplom'a din 20 Oct. 1860 si Patent'a din 26 Fauru se afla inarticulate in cartea legiloru sale fundamentale. Credu ca nu se va indoi nimeni, comca anume natiunea romanésca a doritu a se face modificari esentiale in patent'a din 1861 si inca chiaru pe temeiulu §-lui 14 din acea constitutiune, a speratu inse ca acelasi se voru face nesparatu in parlamentulu comunu si complinitu, éra pana atunci orice omu de onóre si de caracteru trebue se se tiena de contractulu pe care l'a subscrisu fara a fi fostu silitu nici cu maciuc'a nici cu baionet'a; éra déca cuiva ei pare reu ca a subscrisu, se-si ié bine sam'a, cá se nu para si altora reu, pentru ceea ce au subscrisu ei pe sam'a lui. De altmintrea acelea dóua acte sunt suspinse priu altu octroy, prin care incurcatur'a se facu si mai mare, incatu anume romanii in acésta privintia deocamdata n'au decatu se astepte, inse cu ochii limpedi si cu audiulu ageritu. Pana atunci, adica in restimpulu ce ne-a remasu va fi fórte bine a ne ocupa cu a dón'a cestiune din cele susu atinse, la care vediu ca ne impingu si imbuldiescu in puterea bratiloru. Se cercetamu deci, care este acelu terenu catra carele suntemu imbulditi, se aflamu care sunt acelea garantii minunate cate ni se oferescu prin legile ungurene din 1848 nu numai in privinti'a drepturiloru strinsu nationale, ci si in aceloru politice.

In acésta fói'a s'au mai publicatu vreo doi trei articuli de lege din 1848 catu fara catu cu reflexiuni, éra „Albin'a" inca le a scarmanatu póte si mai inadinsu decatu noi; cu tóte acestea totu mai sunt ómeni carii credu séu se prefacu a crede, ca acelea legi n'au trebuintia nici de atata esplicatiune, de cata are T a t a l u - n o s t r u. Altii érasi tienu pe romani atata de simpli si orbiti de Ddieu, in catu se incérca a'i face se créda, comca numai se intre romanii transilvani si sasii in diet'a din Pest'a, ca indata legile periculóse pentru noi voru disparea din fati'a „minoritatii invingatóre moralicesce" cá si ocr'a de fati'a locului, éra spre a convinge pe blandocii ascultatori, le aduce de ecsemplu minunatulu triumfu alu minoritatii romanesci din diet'a dela Clusiu, triumfu carele a resunatu pana la marginile pamentului si a facutu cá rescriptulu se ésa si romanesce. O beata simplicitas! Rescriptu ésia romanesce si sub Iosifu II.

Ci se trecemu la o mica analisa.

Articulii din 1848 au fostu sanctionati de catra Maiestatea Sa imperatulu si regele F e r d i n a n d u in 14 Aprile, adica tocma intre sunetele armeloru revolutionarie si ale bataliiloru de baricade.

Cu art. I de lege nu avemu a face nimicu, pentruca acelasi coprinde numai memori'a de multiamita catra repausatulu archiduce Iosifu fostu palatinu alu Ungariei.

Art. II contiene alegerea si confirmarea archiducelui Stefanu de palatinu. In puterea acestui art. de lege archiducele Stefanu ar trebui se'si reocupe indata scaunulu si rangulu de palatinu alu tierii, prin urmare ar avé a se si re'ntórce din strainate, unde fusese constrinsu a vietui pana acum.

Art. III pe care l'amu impartasitu cu alta ocasione, nu numai da Ungarici ministeriu intregu compusu din optu ministrii, adica nu numai ca separa cu totulu pe Ungari'a de ceealalta monarchie, ci ei mai face si unu altu daru, dupa a nóstra parere fórte fatalu, adica ei da d o i regi, precum se póte convinge oricine din §§ii 1, 2. Rogu pe ori care omu scutitu de pareri unilaterale, cá se binevoiésca a resfoi tóte istoriile acelora tieri, care voru fi avutu vreodata cumplit'a sórte de a sta diutr'odata sub doi regi, doi imperatori, séu sub rege minorenu si sub regentia, se numere si se cumpanésca tóte calamitatile fiorése sub cate au gemutu asemenea staturi si popóra. Eu am fostu si sunt din tóta convingerea mea pentru principiulu reginului responsabilu, doresc ministeriu respundietoru; inse d ó u a ministerii respundietóre sub a c e l a s i monarchu, dara inca doi regi si dóua ministerii in acelasi monarchia legata nu numai prin sanctiunea pragmatica, ci mai virtosu prin pusetiunea sa européna, prin mille de interese comune si chiaru prin configuratiunea tieriloru din care este compusa monarchi'a! Spunu dreptu, ca mie cá unui provincialistu carele n'am a face cu art'a de a guberna, in faci'a unei probleme cá cea mai susu atinsa imi sta mintea in locu. Regele i n v i o l a b i l u, palatinulu i n v i o l a b i l u. Regele inse este lipsitu de putere, déca nu resiede in Ungari'a. Aici ar mai lipsi, cá se dica si cei de preste Lait'a, adica tierile germano-slave: imperatulu e lipsitu de putere, pre catu resiede in Bud'a si nu in Vien'a; prin urmare se'si céra si ele unu palatinu séu unu regentu érasi inviolabilu.

Totu § 2 din art. III contiene, ca palatinulu isi va intinde potestatea sa regésca si preste partile adnecsate (Croati'a, Slavoni'a, Dalmati'a, Transilvani'a). Amu vediutu ce respunsu au datu croatii in acésta privintia la 1848 si 1849, éra inse si respunsulu celu mai nou coprinsu in minunat'a loru adresa dietali din lun'a curgatóre. Acei ómeni au logica, tienu la demnitatea propria, sunt si petrunsi de sacriulu focu alu libertatii nationale si politice, ei nu se incérca la aventure, nu'si canta prin minoritatea loru norocoulu pe sirea, nu vreu se cersésca inimico nici dela d i e t'a, nici dela s t e n g'a, nici dela Deák, nici dela Ghiczy, ci déca au se céra ceva, mergu numai la corón'a, la monarchu, séu vorbescu acasa si de acasa; ei vedu cu ochii limpedi si recunoscu, ca dupa art. III ungurescu nu vei conserva monarchi'a austriaca pana 'i lumea si pamentulu, dieu inse de autonomi'a tierii tale, precum nici de o desvoltare nationala inca nu va puté fi vorb'a in vecii veciloru. (Va urmá.)

Reflexiuni in confusiuni.

C. Bethlen in siedinti'a dietei din Pest'a din 6 Dec. disc, ca nu póte suferi nici numirea de deputatu alu Transilvaniei, ci numai de deputatu cercului cutare de alegere, apoi adause, ca nu, nu e gratia, ci e obligaminte **fundata in legea uniunei** a fi presente in diet'a din Pest'a si aceste cuviute le **aplaudà intrég'a casa** a deputatiloru. Apoi diet'a acea eschise din adresa totu ce nu e natiunalu maghiaru, cá cum neci n'ar mai esistá in Ungari'a alte natiuni decatu singura maghiar'a.

Faptele aceste pipaite ne silescu si nevrendu se ne precipitamu in reflecsiuni ipotetice despre oportunitatii séu motivitii nostri: Óre dacunduse ei cá mandatari ai natiunei romane din Transilvani'a la Pest'a si intrandu in dieta, concede-li-sar' macar a deschide gur'a pentru a-perarea terenului continuitatii nóstre de dreptu dela 1863—4 séu a protesta in contra competintii dietei Ungarici si inca in limb'a romana?! Se respundia precedentiele, care ne dovedescu, ca neci cuventulu Transilvani'a nu se mai sufere in diet'a acea; dar' apoi prostetele cum aru inversiuna pe tigri a striga: „le vele!?" Dupa principiulu loru ver cine intra in diet'a din Pest'a intra numai cá maghiaru, cá adeptu alu unionistiloru spre a timbre, a recunósce uniunea oftandu: Vecinica pomenire autonomiei Transilvaniei si nationalitatii politice a romaniloru!

Va se dica, ca diet'a din Pest'a nu recunósce neci o gratia pentru a se folosi deputatii ardeleni de legislatiunea din Pest'a, ci o tienu, ca e o b l e g a m i n t e, apoi natiunea romana din Ardélu r e s p i n s e ozi ce oblegaminte cu p r o t e s t e. Adres'a dietei de acum eschide orice invoiéla cu corón'a, pana candu nu se voru restitui, reimputeri legile din 1848 in totu cuprinsulu loru, prin urmare si art. VII, care tiene uniunea Ardélului cu Ungari'a faptu complinitu, lucru seversitu ce nu se mai póte resface indatace li s'ar dá legile din 48 si ministeriu. — Sermani fratii nostri din Ungari'a! Ore cum le va veni loru a votá pentru o adresa, care ii sterge din numerulu romaniloru si-i botéza cu botezu de maghiaru, ignorandui cu totulu! Romanii ardeleni, repetimu, au protestatu in contra uniunei serbatorcsce la actulu alegeriloru si in contra legiloru din 1848; totusi din omagiu catra susc. ierea imperatésca la rescriptulu regiu convocatoriu au datu mandatu deputatiloru alesi ad hoc, cá se-i representese, inse numai si numai la actulu de incoronare alu Mai. Sale regelui. Déca vréu maghiarii cá se mérga si deputatii romani la Pest'a la acestu actu, se nu faca dificultati indiscrete, ci se se invoiésca, cá de se intetiésca actulu incoronarii, si pentru acelu momentu doritu potu fi cu totii de facia; ér' pana atunci asteptamu si vietí'a legislatiunei tierei nóstre. — Dintre fratii sasi inca nu s'au dusu, decatu vr'o cativa, cam cei de farin'a lui Hosszu; dar' apoi sasii cá circumspecti si au facutu de acasa protestulu celu renumitu alu universitatii! Si noi? Noi amu tacutu pana acum infundati. Cu ce scopu? Esplicene cei, cari si tienu de competintia a esi cu programele cele consciente, cá se nu li se imputa, ca n'au facutu nemica, séu ca au treccutu preste bine din cele cu cesa ce vreu acum a face. — Noi ne dederamu parerea in Nr. 90. Terenulu de dreptu se apera in legislatiunea patriei, ér' nu colindandu pre la legislatiuni straine necompetente cá cersitori. Remanemu credintiosi coronei, care nu va uitá de cei ce o adorésa in tóti pasii loru, chiaru si acum.

Binevoiésca a se duce Esc. Sale dd. metropoliti in casa magnatiloru, ca nu potu compromite dreptulu politicu naticnalu si autonomi'a tierii cá regalisti, ce au sufragiante in Ungari'a, ca acolo se póte lipí dór' mai bine protestulu si fara mandatu; si cá unii ce sciu simtiementele natiunei potu protesta si cá romani ardeleri, apoi vomu vedé in ce apa se adapa

tóta politic'a reservata sub perdea pentru autonomi'a Transilvaniei si pentru continuitatea nóstra de dreptu din 1863—4. „Facilis descensus averni, sed revocare gradum superasque exire ad auras, hic labor, hoc opus"; ad. o lesne a te pogori la iadu, dar' a esi apoi de acolo aceea i cea? Potemu totu visá de politic'a activa, ca mandatarii natiunei nu voru calcá preste protestele generali ale natiunei spre a complimentá parerile personeloru, ca-ce compromitérea unei natiuni totu va trage mai multu la cumpana inaintea adveratiloru ei fii, decatu compromitérea unei séu catoruva persóne. —

Bietele nationalitati representate in diet'a Ungariei remasera respinse cá niece argati, argati portatori si tereitori la fimbriele stapeniloru loru! Vai! déca nu ne am astaristu a fi tractati cá sclavi si nulitati politice in restempu de 400 si mai bine de ani, apoi se grabimu, cá se nu fia pré tardiu, incatu se nu apucamu a ne bucurá si noi de a fi premeniti cu aceeasi nulitate politica nationala, cá celelalte nationalitati din Ungari'a, care nu s'au nascutu cu: „magyar vagyok" pre buze. Hei, candu amu porni vre-o 40 mii, cum porníra strabunii nostri cu Mihaiu Szilágyi in frunte, pentru incoronarea lui Mathia Corvinulu, cá se stórcemu si noi intetirea coronarei regelui, Marelui Nostru Principe alu Transilvaniei, atunci amu strigá si noi: se mergemu, cá se nu fia pré tardiu! Si ce mai sci in ce zodia vorbimu; inse de sotise la tigri, cari sunt cam totu capii revolutiunei din 1848, nu folosesce neci causei imperiale, neci corónei, cu statu mai pucinu continuitatii nóstre de dreptu a parasi terenulu marcetu de tóta natiunea in protestele ei. — Aceste reflexiuni nu le aducemu cá se facemu vre-o presiune asupra cuiva, nu, ci singuru numai spre a descoperi tigriloru din 1848, ca romanulu totu romanu a remasu, cu acelu juramentu, care l'a pusu in cumpulu libertatii, ca va fi amicu amiciloru si neamicu inimiciloru si va apará corón'a si tronulu in contra tigriloru si leopardiloru, cari se nu se pré inaltiè, cá nu cumva se se pré umilésce mai in urma. —

Brasiovu

18 Dec. Sambata in 22/10 Dec. 1866 va da D **Eduardu Reményi** artistu de violina alu 2-a si totuodata celu de pre urma **concertu** in salonulu celu nou alu otelului „Nr. I.".

Program'a: 1. „Concerto" (E-mol) pentru violina, composu de Mendelsohn, produsu de Ed. Reményi. 2. „Colucrare". 3. „Reptily fecském" (aria de pastoriu ungurésca) transcrisa si compusa de Ed. Reményi. 4. „Duo" pentru dóua violine, produsa de Ed. Reményi si discipolulu seu Ferd. Plotényi. 5. „Colucrare". 6. a) „Mazurka", compusa si produsa de Ed. Reményi b) „Valse", compusa de Chopin, transcrisa si produsa de Ed. Reményi. 7. „Arii romane", produse de Ed. Reményi. 8. „Variationi" despre carnevalulu din Venetia, compuse si produse de Ed. Reményi.

Acestu programu póte atrage pe toti iubitorii de arti la acésta ultima productiune a renumitului virtuosu.

Protocolulu

siedintiei comitetului Asociatiunei trans. romane tienute in 4 Dec. c. n. 1866 sub presidiulu ordinariu, fiindu de facia DD. membrii si comitet: Illustr. S'a D. consiliariu de fin. Petru Manu, Illustr. S'a D. consiliariu gub. Pavelu Dunc'a, Rds. D protosingelu Nic. Popea, Rds. D. protopopu Ioane Hani'a, D. advocatu Dr. Ioane Nemesiu, DD. prof. Zach. Boiu si I. Popescu, D. bibliotecariu Nic. Cristea, secretariulu II I. V. Rusu si Dlu casieriu Const. Stezariu.

§ 91. Esc. S'a D. presiedinte presentéza conspectulu despre starea cassei Asoc., din carele se vede ca fondulu Asoc. — dupa subtragerea erogateloru de pana acum are in proprietatea s'a sum'a de 25 264 fl. 18½ cr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 92. Totu din numitulu conspectu se vede cumca D. negot. in Pest'a Alecs. Nedelcu a respunsu in obligatiuni de statu Nr. 4876 si 20.644 capitaluiu prescrisu prin § 6 din statutele Asoc. ad. sum'a de 200 fl. dorindu a se face membru fundatoru alu Asociatiunei.

Conclusu. Comitetulu ia cu bucuria spre sciintia, acésta fapta generósa a Dlui negotiatoriu Alecs. Nedelcu, si conformu §lui 23 lit. d) din statutele Asoc. isi va tiené de o detoria placuta alu propune viitórei adunari gen. spre aprobare, spre a i se poté apoi dá diplom'a de membru alu Asoc.

§ 93. Se reportéza, ca D. negut. in Belgradu Israel Löwi a oferitu la fondulu Asoc. 30 fl. v. a.

I se esprima multiamita protocolarminte si secret. se insarcinéza a'i tramite prin D. Col. resp., cerut'a cuitantia de primire.

§ 94. Se referéza despre tiparirea acteloru ad. gen. VI tienuta la Alb'a Iulia in 28 si 29 Augustu c. n. — cari facu cu totulu in tipariu 9½ coli — presentandu-se totu deodata contulu tipografiei archidiecesane pentru tiparirea acelora, cu pretiulu de 15 fl. pentru o cóla, conformu conclusului ad. gen. dela Belgradu din a. c. Nr. VI p. 8.

Conclusu. Comitetulu dorindu, cá actele Asoc. se se vendia cu unu pretiu pre catu numai se póte de moderatu, in sperantia, ca intelegintí'a romana, inca nu va lipsi a se interesá de acelasi: afla cu cale a defige pretiulu unui esempl. pentru membrii Asoc. numai cu 35 cr. v. a., ér pentru aceia, cari nu sunt membrii si Asoc. cu 40 cr. v. a.

Totu deodata decide asemnarea la cass'a Asoc. a esolviresi contului pentru tiparirea susu numiteloru acte, carele cu brosiurarea cu totu, computata tóta cól'a a 15 fl. v. a. — face sum'a de 158 fl. 50 cr. v. a. (ad. cu 41 fl. 50 cr. mai pucinu decatu a fostu suma preliminata.)

D membru alu comit. Dr. Ioane Nemesiu, cá referintele comisiunei insarcinate cu esaminarea concursuloru intrate la stipendiulu Asoc. de 80 fl. — pentru carele conformu unui conclusu alu comit. in siedinti'a din 6 Nov. a. c. § 85 se publicase concursu cu terminulu pana in fine lui Nov. a. c., — cumca la acestu stipendiu au concursu 6 juristi din patria si totodeodata ca numit'a comisiune de 4 membri si comit. pre bas'a documenteloru produse si a meseritatiei constatate, a aflatu cu cale a propune in ordine pre 3 inai dintre concurenti pentru acelu stipendiu, dintre cari in locu'u antaiu totusi de opiniunea pre langa juristulu in alu III-lea anu, Ioanu Piso.

Conclu. Dupa mai indelungate desbateri propunerea comisiunei s'a primitu din partea comit. Asoc. si asia cestiunatoriu stipendiu s'a conferitu susu numitului juristu in alu III-lea anu la c. r. academia din Sibiiu Ioane Piso cu indetorirea inse cá si acestu stipendiatu alu Asoc. se se legitime cu finea fiecarui semestru scol. despre progresulu facutu in studiu.

Totudeodata se decide asemnarea la cass'a Asoc. reesolvirei acelui stipendiu in rate trimestrale, pre langa cuietantia vidimata de directiunea institutului resp.

§ 96. Dlu bibliotecariu referéza, ca secr. II ia predatu o sabia veche, cá monumentu de anticuitate spre a se pastrá in museulu Asoc., cum si dóue monete vechi de arama.

Se ia spre sciintia cu multiumire.

§ 97. Tot D. bibl. referéza, ca D. prof. la gimn. c. r. de statu in Sibiiu W. Schmidt a daruitu in favórea bibliot. Asoc. 1 esempl. din opulu seu intitulatu: „die Stamburg der Hunyade in Siebenbürgen".

Conclusu. I se esprime Dlui daruitoriu multiamita protocolarminte si D. bibl. se insarcinéza a'lu trece in catalogulu bibliotecei Asoc.

§ 98. Asemene se referéza, ca din partea societatiei scientifice literarie si artistice din Bucuresci numite: „Ateneulu romanu" s'a tramisu pentru Asoc. 1 esempl. din fói'a aceleiasi lunaria intitulata: „Revista mensuale" pre lunile lui Iuniu, Iuliu si Augustu a. c.

Se primesce cu recunoscintia.

§ 99. Se presentéza conspectulu despre interesele intrate la fondulu Asoc. on 1 Nov. dupa couponii dela obligatiunile de statu aflatórie in proprietatea Asoc., acele interese facu sum'a de 29 fl. 6 cr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 100. Se reportéza despre banii incursi la fondulu Asoc. siedinti'a trecuta a comit. pana la siedinti'a acést'a si anume:

a) prin D. negutiatoriu si col. in Lugosiu Iov'a Popoviciu s'a tramisu la fondulu Asoc. parte cá tacse restante pre anii trecuti, parte cá tacse pre an. cur. 30 fl. v. a.

b) Deadreptulu la cass'a Asoc. parte cá tacse de m. ord. parte pentru acte, au incursu sum'a de 45 fl. v. a.

§ 101. Rds. D. vice-presiedinte alu Asoc. Tim. Ciparin prin scrisórea din 29 Nov. a. c. incunoscintiéza, cumca e determinatu cu 1 Ian. c. v. 1867 a edá apromis'a fói'a periodica literaria pentru filologi'a si istori'a romana, rugandu-se totudeodata de spriginulu apromisu din partea Asoc. nu intr'atatu materiale, catu morale.

Conclusu. Comitetulu primesce cu cea mai via placere acésta incunoscintiare si se stima detoriu a strage cea mai incordata atentiune a publicului romanu de specialitate cu privire la imbratisarea si spriginirea acestei foi cu tóta caldur'a, cu acea adaugere, ca comitetulu Asoc. din partesi conformu conclusului din 6 Martiu a. c. § 19 inca nu va lipsi a dá dupa potintia si impreginrari totu spriginulu seu.

Cu aceste siedinti'a comitetului Asoc. se incheia pre la 1 óra dupa amédiu.

Andr. br. de Siaguna m. p. I. V. Rusu m. p.
presiedinte. secr. II. (T. R.

Sibiiu

18 Dec. Alaltaeri nóptea s'a facutu unu furtu spargundu-se in cancelari'a D. metropolitu br. Siaguna. Furtoi i-a succesu a loá dintr'o lada incuiata 2500 fl. (H. Z.

— Serenitatea S'a principele de Montenuovo a adausu la multele sale binefaceri in restempulu de 6 ani, catu locui in Sibiiu, o alta dovada de liberalitate filantropica, tramitendu la oficiale parochiale ad. la celu rom. cat. 50 fl.; la evangelico-lut. 50 fl.; la ev. ref., gr. or. din 2 suburbii si la celu gr. cat. cate 25 fl. v. a. spre a se imparti la pauperismulu celu in adeveru lipsitu cu ocasiunea S. nascerii Domnului, pentru care daru i-se aduce multumita publica cu recunoscintia. —

— „H. Ztg." on data 17 Dec. face dintr'unu tientiariu armasariu, si trece dela individualitate la cérte natiunale, ceea ce „Gazet'a" nu o a facutu neci o va face neciodata, inse nu merita tóta dechiararea a reveni la ea, pentruca e prea tendentiósa. — Gazet'a nu linge talerele nemenui. — ea are in devisa: „si concordi'a intre natiuni pe basea eterniei dreptati", dar' nu dupa chiotele geseliloru de pe strate. —

— Sibiiulu se va mai ilustra cu unu diurnalu politicu sub redactiunea advocatului Dr. Lindner si Schreiber sub titlulu: „Siebenbürgische Blätter" tipografia lui Filtsch. Redactiunea s'a si dechiaratu in programulu seu pentru **dualismu**, asia dar' va fi maghiarónu, déca va afla spriginitori. —

Lapusiu ung.

in 8 Dec. 1866

Multu onorate Domnule Redactoru!

Cu acésta ocasiune 'mi iau voia a ve incunoscintiá, ca intieleginti'a romana din acestu tienutu au citit cu mare iecéla unele corespundintie dela Clusiu, o celoru 5 insi dela Turd'a si in fine despre necasulu celu necalitu alu „Telegraf.ului."

Mirarea toturora in acésta privintia e nimitória, nu atatu asupra celoru din Clusiu, fiindu numai opiniuni singurale, catu aceloru 5 din Turd'a si „Telegr.". Romanii fara deschilinire de confesiune, nu potu aprecia nici in unu modu acestu fapta necalitu, aceste scalcietori si idei ratacite, cu cari se facu de batujocura toturoru vechiloru nostri clevetitori! Noi pre aici suntemu aplicati a crede, ca cei 5 dela Turd'a, cari din respetori brasdéza in contra serbarei natiunale din 26 Oct. 1863, numai din vreunu interesu au facutu acésta, nu voiescu se dicu, ca dór' ai fi platiti de catra cei ce au semenatu de sute ani — neghina in hold'a semenata de agricultorulu din 106; ér' de cumva sunt coprinsi dloru de acésta bóla, e destulu de tristu! Despre Telegrafu judecamu p'aici, ca iau lipsitu materia in acelu timpu si cugetandu, ca va reesi au datu cu bota 'n balta si a remasu unsu! acuma spelese. Au dór' Telegrafulu e superatu pentru ce intieleginti'a natiunei au impotrivitu pre cei 2 prea zelosi Dni, si un pre altii si ce prin acésta a inapoiatu pre cati alti — nu dicu preoti! Acésta natiunei inu placutu si nu „Gazetei", apucese dar' Telegrafu cu natiunea la duelu si nu cu Gazet'a, lucre dar' Telegrafulu in contra interesleroru natiunei intregi, telegrafezei sirori de lupta, se nu dicu la Vien'a la Berolinu. Óre nu e timpulu cá romanii se fia respectati si indreptatiti? Óre nu 26 Oct. le e unu cucurbeu pe orisontele romaniloru austriaci? óre nu s'a statoritu prin 26 Oct. 1863 incatva dorirea poporului romanu? — Deci i se oade poporului rom. austr. acesta serbare se o serbese, ca ce vedia toti, ca si romanulu scirespecta si pretiui unu faptu cá acesta naturalu, formalu, si stuncia cei tari de spiritu unu dreptu

că acesta 'lu voru pune in fapta, pentruca totu poporulu doresce acésta si nu individii, — si vóia poporului e voiea lui Ddieu! Telegrafulu prin acésta maniera au nebunitu pre nebuni, că se fia si mai nebuni. Ce opera? ce lucru minunatu! Apoi se supera pentru ce s'au alesu cei 2 Dni, că se spere dreptorile romanilloru din 1863—4. prin duceresa Maiestate a unoi memorialu, atunci candu tóte natiunile nedreptatite facea asemenea. Noi nu vremu se calcamu preste mormentele martiriloru nostri tamandu legile din 1848, in contra carora s'au facutu martiri, nu voimu se calcamu in pitióre cu despretiu protestele natiunei, care nu va sesia de alta decatu de M. Seu Principe si de autonomi'a tierii, alipindune cu trupu cu sufletu de 26 Oct., care di aniversaria ne va salva fara neci o indoiéla, déca nu adi mane —

Óre ce va face acela singuratu unu — de pre aici — carele inca cu cateva dile mai nainte de acésta facea alarma, dicundu: „Veti vedé voi, — déca voumu da noi man'a cu ungurii, ce 'ti ajunge si ce 'ti lucra, in care gaura de siorecu veti incapea?! Si ér' cu alta ocasiune: unui preotu — nu'i este ertatu nici a manca cu celu unitu dintr'unu blidu, pentru ca esta e sporcatu! Óre cine invatia torma pe atari la astfelu de neghiobia? Ar fi de doritu, că se éss cate unu circulariu si in contra estorfeliu de apucatori ce nu mirósa a fratietate, cu atatu mai pucinu a cultura crescinésca, ca Cristosu altfeliu a esplicatu, ca cine e despriópele nostru, pe care trebue se 'lu iubimu că pre noi insine. — Acuma de se va templa din nenorocire că acela unulu se citésca paradigmele din Telegrafu, óre ce va sci face?! Dar' me nutresce speranti'a, ca romanii cei intielepti sciindu-si apretiui si respecta dreptorile castigate, — pre aceste cu poteri unite le voru si apara pana la cea din urma a loru suflare ignorandu si batendusi joculu or' compatimindu la astfeli de creaturi, cari ince totu nu sciu, seracii, deosebi neci intre ceea ce e bunu natiunalu comunu ad. intre visti'a politica si intre apucatorile cele invechite de despretiu confesiunalu, că se nu dicu ura neghiobа! —

Cu alta ocasiune me voiu simti norocitu a ve relationá Dle Redactoru si despre denariulu séu banulu natiunalu pentru academi'a de drepturi romana si agricultura, cari la toti volitorii de rea nu e alta decatu unu spinu in ochi; dar' numai la volitorii de rea, pentruca cei fideli natiunei sunt gata a da si pe tóta diu'a cruciorulu pentru unu scopu atatu de salutaru.

Totu cu asta ocasiune voiescu a face cunoscutu despre cau'a scóleloru comunale. Acéste, ne insielandu-me, sunt atatu catu mai nemica. — Causele-su totu acelea ce'au si pe alte locuri, Greco-orientalii au tienutu in tocma unu sinodu la Stoiceni, care intre alte obiepte au lusatu si tréba scolare insinte prin alegerea a doi inspectori mireni traptuali, cari au de datoria a sprigini pre inspectorulu scolare traptualu in tóte afacerile scólei; ér' greco-catolicii au tienutu alta sinodu in Rohi'a — cu acelu programu, că se se organiseze biseric'a si scól'a, — si aici, incatu se estinde lucrulu la scóla potu marturisi, ca acestu sinodu in acésta tréba n'a lucratu nemica! Si pre aici s'au indatinatu a arunca gozulu din ochi in ochi, preotii la oficiulu politicu, ér' acesta la preoti; deci órecari au dreptu? séu toti au vina?!

Pretiulu bucateloru pre aici e urmatoriulu: galet'a de Ardéiu (64 cupe) porumbulu 4 fl. 90 — 5 fl. v. a. Graulu 6 fl. 50 — 7 fl. v. a. Ovesulu 2 fl. v. a. — T. R.

UNGARI'A. **Dela dieta.** In 15 Dec. se tienú de baterea generala asupra proiectului de adresa. Tiza isi arata multiamirea cu compunerea ei, numai cu punctulu 13, unde se face pomenire despre continuarea lucrarii comitetului de 67, nu e multiamitu, de acesa va face nu mai la desbaterea speciala o propunere de modificare. De aci se scóla Miletits (serbu) si vorbesce in contra adresei din punctulu natiunalitatiloru, fiinduca adres'a e facuta numai pe numele natiunii maghiare si apoi serbii pretindu eu totu dreptulu recunoscerea că natiune egalu indreptatita. Déca va succede invoirea pre basea dualistica, atunci celelalte natiuni voru fi si mai reci de catra maghiari, de va succede dualismulu pre contulu celoralalte natiuni intre maghiari si germani, natiunile voru fi malcontente; numai federalismulu póte multiami pre slavi si numai slavii potu mantui imperiulu (contradiceri).

Deák intre ilaritatea dietei continúa pre Miletits cu acesa, ca in Ungari'a nu póte fi decatu o singura natiune si acést'a e natiunea maghiara că compleesu alu tuturoru natiunalitatiloru egalu indreptatite. — Dreptulu de statu maghiaru nu cunósce neci numele de regatu triunitu, ci numai numirea „regnum socium". Mai vorbi si c. Zichy, v.-presiedintele locotenentialu, aratandusi nemultiamirea, ca nu s'a pomenitu punctele din rescriptu in proiectulu adresei; murmurele inse pusera capetu la desbaterea generala si se incepú cea speciala. Se primira §§ adresei pana la alu 20 fara schimbare. Aici inse se sculá Stratimirovits (serbu), propune o modificare, că in locu de „natiunea maghiara" se se puna natiuniloru Ungariei se se dé libertate constitutiunala.

Se scóla alti serbi, romani, slavaci, si spriginescu amendamentulu propusu de Gozdulu, că se se puna cuventulu „patriei nóstre" inse in desiertu, ca adres'a se primi nemodificata, si se decise, că in 17 se se tramita la cas'a de susu, unde o si duse actuariulu Georgiu Ioanoviciu. Cas'a de susu dupa cetire o imparti intre membri si in 19 dupa o desbatere de 5 óre cu tóte ca br. Szeunyey apará punctulu de vedere alu regimului, totusi cei primi cu bloc fara desbatere speciala. —

CROATI'A. Zagrabi'a 19 Dec. Diet'a Croatiei inca a primitu adres'a maioritatii, alu carei cuprinsu 'lu scimu din Nr. tr., fara de neci o modificare, cu bloc, si decise in 19, că se se astérna coróne pre longa o deputatiune. Va se dica Croati'a remane neschimbabila pre lunga art. 42 ad. autonomia deplina a decide in privinti'a dreptului de statu. Neci dreptu, neci oblegaminte, neci vre-unu modu legalu de a intrá in diet'a Ungariei nu recunoscu, si in poterea dreptului seu de statu se afla indreptatita si obligata a pasi desdreptulu la invoire cu corón'a. Va se dica Croati'a s'a luptatu si se lupta se scape de grati'a dietei Ungariei, si ardeleni? —

AUSTRI'A INFER. Viena 17 Dec. Cestiunea cestiuniloru e aici, adres'a dietei Ungariei tocma in momentele, candu si „Times" din Londinu din 14 sorie: „Ca nu e cu svatu pentru Austri'a, că se restitue constitutiunea maghiara din 1848, fiinduca concesiunea si denegarea ei sunt in asemenè gradu periculóse si pentruca se se faca destulu santianiei drepturiloru maghiarilloru Austri'a nu trebue se se asasinese pre sene, pentruca restatornirea constitutiunii din 48 ar insemná totu atat'a, catu a derimá Austri'a, fara că se se zidésca Ungari'a. Provinciile germane sunt elementele cele adeverate de potere ale Austriei." — Aceste cuvinte ale Angliei de o parte si nerespectarea rescriptului r. in adres'a dietei Ungariei de alta parte, facu pre vei-cine se se intrebe, óre ce va face regimulu? Una parte dintre consiliarii corónei se indoiescu, ca se póte dá ministeriu ungurescu si constitutiunea insinte de asecurarea celoru 3 puncte cuprinse in rescriptulu r. din 17 Nov., ér' altii scarmana cestiunea, ca pre ce cale s'ar poté dobandi garantii pentru drepturile corónei, pentrucá se aiba vreunu resultatu adres'a.

Diurnalulu imp. „Wiener Abendpost" inca se respica asupra adresei, dicundu, ca nu sta in armonia neci macaru cu adresele de mai nainte, in care se recunoscea dificultatile in privinti'a restituirii constitutiunii si promptitudinea de a luá in privintia scuitabile acelea dificultati; ma dupa opiniunea diurnaleloru dice „W. Ztg.", ca acest'a ar fi fostu unu lucru intielesu (abgekartet) intre partit'a lui Deák si stang'a, si opinéza, ca partit'a lui Deák s'a alaturatu in cele mai esentiale puncte la parerile stangei. Acést'a o privesce cu parere de reu, aratandusi convingerea, ca si fara restituirea legiloru din 48 se va luá la consultare elaboratulu comisiunii de 67, decidendusse chiaru asupra-i; fiinduca regimulu nu póte pasi insintea celoralalte regate si tieri fara garantii din partea Ungariei. Si astépta dela patrundiatatea patriotica a conducatoriloru tierei totulu. —

— Toema citimu, ca bar. Kübek fostulu solu presidialu la confederatiunea germana e denumitu de solu austriacu la Florenti'a, cantele Paar la Kopenhag'a Daniei, c. Trautmansdorf pentru Monachiu in Bavari'a si c. Chotek pentru Stuttgard in Würtemberg'a. —

Cronica esterna.

Atunsersmu in Nr. tr., ca orientulu e aprópe de a prorumpe in flacari. Astadi mai adaugemu la cele insirate, cumca Albani'a de nordu séu catolica ince se afla pornita spre a si scutorá jugulu Turciei. O schinteia e in stare a face celu mai mare incendiu. Asia se intemplá in Albani'a, unde se rapi o fata crestina ortodoxa-catolica fiindu silita a primi Islamulu, apoi tú rapita la Constantinopole. Asta fapta silnica aduse pre toti crestinii in turburare, incatu toti albanesii catolici cu deosebire mirditii se resculara la provocarea unui preotu catolicu in catu numerulu celoru resolvati la lupta in contra Islamului crescú la 45,000 cu episcopii si preotii in fronte, si astépta numai se se desprimaverese si lun'a diesului Marte ii va aduná pre campulu luptei, pre candu se crede, ca si ceilalti ortodoxi din Albani'a inferioru apucá armele in contra Islamului, in contra carula tóte semintiile crestine din Turci'a s'au conjuratu, incatu si montenegrenii astépta numai că Serbi'a se ie initiativ'a, candu cu totii voru sari că lupi in stana. De aceea Rusi'a si incepú antepostarile in caus'a orientala ou arm'a diurnalistica si anumitu in „Le Nord" se incinse o polemica cerbicósa cu diurnalele francese de tóte colorile pentru politic'a orientala, unde Rusi'a invinovatiesce pre Franci'a, ca ea cu celelalte poteri amana caus'a orientala numai in favórea romaniloru, pana candu se voru impoteri, că se póta luá partea leului, candu va veni lucrulu la frangerea panei, ér' pre ea Rusi'a o dóre mai adencu de vitiele slavice, că ele se reésa suprematice din insurectiunea orientala, a carei prorumpere catu mai curunda o sternesce prin totu feliulu de apucaturi. Intr'aceea Franci'a si tramise o flotila catra Candia spre a impedecá nutrirea revoltantiloru prin concursulu grecilloru, si dupaoum se vede amenintia in primavéra unu resbelu infricosiatu. —

ROMANI'A. 17 Dec. Pana in diu'a de astadi inca toti se mai ocupa camer'a legislativa a Romaniei cu verificarile, ér' senatulu s'a constituitu, sub presiedinti'a metropolitului, desi se mai afla unii senatori in restantia.

„Romanulu" publica mereu articuli esiti in „Le Nord", diurnalulu intereseloru Rusiei, din care se vede pré pipaitu, ca Rusi'a nu póte misti simpatiile si resultatulu simpatiiloru poteriloru apusene facia cu Romani'a, si acést'a din simtiu antinationalu romanu, care nu'lu pote suferi Rusi'a, com nu l'a potutu suferi neci odata. Ne vomu reintóre si noi la unii din acesti articuli, pentrucá se ne convingemu, unde a batutu Rusi'a cu politic'a de a amagi tierile romane cu farisaismulu religiosu, pre candu in fapta vré cu totu pasulu se stinga de pre faci'a pamentului totu simtiulu natiunalu romanu, care i sta atatu de indemana in cale la infiintiarea visuriloru panslavistice. —

Cralova 13/1 Dec. 1866.

In corespondinti'a mea trecuta v'am fostu promisu, ca ve voiu face cunoscutu resultatulu alegeriloru de aici. N'am potutu se mi implinescu atunci indata promisiunea, din causa ca am zacutu mai multe septemani pe patu, si acum inca de pre dung'a patului ve scriu acestea.

Eca dar': Alegerile in Craiova au esitu fórte prostu. La colegiulu I alu proprietariloru celoru mari s'a alesu pr. G. Stirbeiu ministrulu de esterne. Fórte bunu; ne inchinamu si noi insintea serenitatii sale si a alegatoriloru sei. Dar' la colegiulu II, alu proprietariloru mici, s'a alesu Barbu Iavoranu unu tómbatoru că si care numai unulu mai este in Craiova. Numai islicului i lipsesce, ér' celelalte: anterie si giubele le pórta pana in pamentu, intocmai că pre timpulu fanariotiloru. Ér' din partea intelectuale: nici capu, nici anima, nici zelu; abia scie se se iscalésca cu slove cirile. Motto seu de tóte dilele este: „Se vina muscalii se mi-i invetie pe domnisiorii cesti tineri francioziti, sei puna la ordine"

La colegiulu III, orasienii, profesiunile libere, inca a mersu catu se póte de reu din caus'a rivalitatii candidatiloru. Aici din trei deputati ce erau se se aléga numai unulu a intr'unitu maioritate absoluta a voturiloru d. Vrabiescu comerciante en gros, carele se pricepe bine, ce e dreptu, in lucrurile comerciali, nu scimu déca are si rutin'a necesaria că se le póta aparé. Voturile celorulalti doi s'au impartitu intre Anastasie Stolojianu advocatu, Boicea Ra-

dianu particulariu, fostu mai de multe ori prefectu, omu de unu caracteru fórte solidu, Petru Cernatescu profesoru si ministrulu Ioane Ghica, cari nici unulu n'au intr'unitu maioritatea ceruta. Deci preste doue luni se voru face alte alegeri pentru cei doi deputati ce lipsescu.

La colegiulu alu IV. alu gl6teloru, au alesu prin aclamatione, unu satesanu mai de frunte si bine au facutu.

Aici avemu de a se insemná spre laud'a administratiunei civile, cumca nici unu functionariu administrativu nu s'a vedutu prin localulu alegeriloru, nici p'intre alegatori, in dilele de alegeri. Asia dar' alegerile n'au fostu nici decum influintiate din partea oficialatului administrativu, respective a guvernului, ci au fostu cu totulu libere.

Alegerile representantiloru comunali inca n'au esitu mai bine. Primariulu orasiului c unulu dintre cei mai mari ciocci imbracatu, incalcistu. Consiliarii lui mai cá si elu. Mare diferintia intre consiliulu municipale din anii trecuti si intre celu de acum, si mai mare inca intre fostulu si actualele primarie! . . .

ITALI'A. Florenti'a 15 Dec. 1866.

Astadi la amédia deschise regele Victore Emanuele parlamentulu Italiei cu urmatoriulu mesagiu:

Domniloru Mei senatori si deputati!

„Patri'a este de aci incolo libera de or-ce domnire straina. Cu intima bucuria dechiaru Eu acést'a representantiloru celoru 25,000.000 italiani.

Natiunea si-a pusu in Mine si Eu intr'ensa credinti'a. Acestu mare evenimentu, care incoronéza comunele Nóstre osteneli, da opoliui ci vilisationii unu non aventu si o forma mai secura cumpanei dreptei politice in Europ'a. Prin curagiulu seu militariu si prin intr'unirea cea rapede a poporimei sale si-a castigatu Itali'a védi'a acelea, care erá necesaria, pentrucá ea prin sene insasi si cu ajutoriulu aliantieloru pe de ajunsu se si castige nedependentii'a. Ea la opoiu acestu ostentiosu a aflatu o incuragiare si unu sprigiuu in simpati'a regimeloru si popóreloru civilisate, cari prin curagiós'a perdurare a provincieloru Venetiane fura sprigiinte si immarite la intreprinderea comuna a liberarii nationale.

Tractatolu de pace cu imperiulu austriacu, care vi se va pune insinte, va fi urmatu de negotiari, cari voru usiurá comerciulu ambeloru state. Regimele francesu credintiosu obligaminteloru sale stipulate prin conventiunea din Sept. si-a retr.asu trupele sale din Rom'a. Regimele italianu din parte-si observandu legaminti'e contractate a respectatu teritoriulu papalu si'lu va respectá. Bun'a cointielegere cu imperatulu Francisi, carui ne aflamu indetorati cu amicitia si cu multumire, moderatiunea romaniloru, intieleptiunea Pontelicelui, simtiulu religiosu si consciinti'a de dreptu a poporului italiano, voru dá mana de ajutoriu a densebi si a impacá interesele catolice si pretensiunile nationale, care in Rom'a se confundu si se afla in contrastu. Alipitu de religiunea naintasiloru nostri, care e si religiunea celei mai mare parti a italianiloru, Me inchinu deodata si principiului libertatii, care transpira in institutiunile nóstre si care aplicata cu sinceritate si cu simtiu inaltu va delaturá causele certeloru celoru vechi intre beserica si statu. Aceste simtiemente tienendu in liniste consciintiele catolice, sperasu din partene, ca voru aduce in deplinire dorintiele cele ce le nutresco, pentrucá Pontificele se remana nedependente in Rom'a.

Itali'a se afla acuma in securitate, si afara de virtutea fiioru sei care, neuitandune la schimbarile fortunei, nici pre uscatu nici pre mare, neci in sirele armatei neci in ale voluntarioru nu s'au negatu pre sene, are acum de zidu speratoriu alu nedependintiei sale chiaru si acelea intariturí, care ei servisera spre a o apasá. Itali'a dar' si póte si trebue se si indrepte acum tóte nisuintiele sale spre maurea bunastarii sale. Intocma precum italianii au aratatu o concordia admirabila intru sperarea nedependintiei loru, se ve consacrati astadi si Dvóstra cu totii cu cointielegere, cu zelu si cu o perseverantia nevinsa spre a deschide tóte isvórele ajutatórie economice ale peninsulei. Vi-se voru propune mai multe proiecte de lege privitóre la acést'a.

Intre lucrurile pacii favorisate prin unu viitoriu asecuratu nu vomu negrigi a ne perfectioná organisatiunea nóstra militare dupa esperintiele ce le am castigatu pentrucá Itali'a pre longa spese estu se póte mai micsi se nu se lipsésca de potere-a de lipsa spre a si sustiené locuiu, ce-i se cuvine intre natiunile cele mari. Mesurele luate nu de multu in administratiunea regatului si cele ce vi se voru propune, mai vertosu pentru redicarea contributiunii si pentru socotelele statului voru contribui la imbunatatirea conducerii causeloru publice. Regimele Meu a portatu grigia de timpuriu pentru spesele anului viitoriu si pentru platile straordinarie de or-ce felu. Elu va vere dela Dvóstre pentru an. 1867 continuarea mesureloru votate pe an. 1866; intocma va poté corpulu legislativu examiná cu maturitate proiectele de lege, cari ise voru asterne spre a dá statului isvórele de ajutória de lipsa pentru trebuintiele sale, spre a introduce imbunatatiri in mesurarea contributiuniloru si a dá acestor'a in deosebitele provincii ale regatului o asemené forma. Dupa cum am deplina incredere, déca nu va lasá poporimea Italiei se lipséasca nemica din activitatea acésa, care inaltia odiniora bogatiile si puterea strabuniloru nostri, nu va trece multu timpu pana ce bun'a stare publica isi va afla definitivulu ecuilibriu.

Domniloru Mei senatori si deputati!

Itali'a se afla acum lasata in grigi'a s'a. Responsabilitatea ei e intocma de mare ca si puterea, ce a dobanditu si deplin'a libertate, care o posiede intru folosirea poteriloru sale. Ceea ce in timpu scurtu amu facutu la opurile cele mari, ne maresce pentru toti obligaminteca, se nu ne gresimu problem'a, care sta intru aceea, cá se precepemu, cá se ne portamu cu puterea castigata prin impregiurarile sociale ale regatului redicandune la inaltimea pretinsa de institutiunile nóstre.

Libertatea institutiuniloru politice, auctoritatea regimelui, activitatea civiloru si predominerea legiloru intru tóte si preste toti voru aduce Itali'a la inaltimea destinatiuni sale, la inaltimea ce o astépta lumea dela densa."

Cuventarea fù intre aplause de multe ori intrerupta. Unu sóre mai fericitoriu de viétia a resaritu cu consolidarea Italiei pentru tóta viu'a latina, déca se va incordá cu consciinti'a de sine a'si eluptá medilulócele de a deveni la inaltimea destinului seu. —

— Tramisulu Italiei la Rom'a, pentru negotiu-e cu Pontificele, consiliariulu Tonello, care merse in locuiu lui Vegezzi, dimpreuna cu advocatulu acestuia Mauritiu fù primitu de Pontificele si se astépta unu resultatu favorabilu alu acestei misiuni. — Voluminósele documinte despre persecutiunile religióse in Polonia s'au impartitu pre la cardinali si la corpulu diplomaticu. Er' din Londinu se citesce o depesia din 17 Dec., care ar fi venitu dela Washington, capital'a republicei americane, cumca guvernulu americanu ar fi invitatu pre pap'a a merge acolo, oferindui o fregata pentru calatoria. —

— Banulu S. Petru pentru Papa, ce se aduna liberu dela 1859 in tóta lumea amplinitu sum'a de 53 miliónе. —

— Unu corespondinte in diurnalulu de Colonia impartasiesce, ca intentiunile imperatului Napoleonu sunt atientite la alianti'a cea naturala a sementieloru latine spre a contrabilánce sumeti'a germana, pentru care scopu se tramise si gen. Fleury in Itali'a, si se sfatui din Parisu si calatori'a reginei Ispaniei la Portugali'a, unde fù si primita cu cele mai calduróse semne de amicitia nationale. —

Mai nou. Scriu dela Lemberg asecura, ca tóte corpurile de armata de acolo au primitu mandatu a'si aduna toti facuitati (urlauberii) la corpuri si generalatele, case nu mai dè licentia de absentare la oficiri. — In adres'a dietei Galitiei se afla politio'a vechia; se cere ad. restaurarea vechei Polonie cu Galiti'a, Cracovi'a, Bucovin'a. Éoa polonii de alta parte nu invatiara nemic'a, cá si maghiarii de astalalta, inse viu e domnulu pentru tóta sufl.rea viia si romanulu nu va peri neci intr'o tiéra a sa. —

Sciri comerciale si economice.

Cursulu aurului si alu argintului, carele dupa incheierea pacii incepuse a scadé binisioru, de cateva dile incóce merge érasi sarindu in susu, in catu de ecs. galbinii dela 6 fl. 10 cri ajunsera la 6 fl. 33. Unii esplica acésta suire numai din impregiurarea ivita si in alti ani spre apropierea anului nou, ca adio administratiunea finantiaioru avendu trebuintia de a plati cateva milióne din interesele anuale séu semestrale in bani de argintu, este silita a cumpara la bursa multu metalu nobilu pe charthia usiora si asié a'lu scumpi. Altii aducu suirea metaluloi nobilu in combinatiune cu adres'a ungurésa, aceia inse binevoiésca a citi cu tóta luareaminte adres'a croatiloru, apoi alaturea cu acesa pe a Boemiei si pe a Galitiei, pentrucá se se convinga, cumca din dualismulu fundatu pe uniunea personala nu se va slege nimicu, ci ca ideile depuse in diplom'a din 20 Oct. 1860 prindu radecina totu mai afunda, adica autonomi'a provinciiloru multu mai larga decatu cea resp.icata in patent'a din 26 Febr. 1861, recunóscerea totturoru afaceriloru comune anumite in diploma, pertractarea loru intr'unu singuru parlamentu centralu, unu ministeriu centralu, inse responsabietoru. Asié dualismulu n'are la ce sparié pe lumea comerciala, si nici pe speculantii cu metale nobile. Déca mai este vreo alta causa de natura politica a suirii metaluloi, apoi pe acesa o voru fi cunoscendu mai multu numai plutocratii, carii dormu pe ladile pline.

Comerciulu cu produptele este in diferite parti fórte diferitoru. Transilvani'a nóstra a junse érasi in pusetiunea de care ea se bucura a rareori, adica ca precum in an. 1864 asié si estimpu se espórte producte nu numai catra Oradea mare, ci si catra Romani'a, ceea ce de candu tienemu noi minte, nu i s'a intemplatu niciodata. Din acésta causa cerealele s'au scumpitu anume la Sibiiu, de unde se scóte anume grau si legume din pastari in catatimi insemnate; prin urmare in acea pistia graulu fromosu galét'a de cate 128—130 ℔ ajunse la 7 fl. — 7 fl. 20, de cl. II 6 fl. 60, de III 5 fl. 80, amestecatu 5 fl. 40, secar'a 5 fl., papusioiu 5 fl. 40, ovesu 2 fl. 40, linte 12 fl, mezare 8 fl., fasole 7 fl. galet'a de Ardélu.

In Clusiu cerealele sunt relative mai eftine, adica graulu celu mai fromosu este 6 fl. 70 si asié treptatu; inse din ce au fostu pana in Nov. s'au scumpitu.

Aici in Brasiovu pretiurile producteloru se asémana mai multu celoru dela Clusiu, sunt inse mai scadiute decatu la Sibiiu.

In partile Mediasiului graulu celu mai fromosu erá la 13 Dec 6 fl. 40, papusioiulu 5 fl. secar'a 4 fl. 80.

Lan'a le mai multe soiuri care avusera pretiu bunu, a statu ceva pe locu; totusi pentru cea fina tiegaie sunt sperantie bune.

Rimatorii grasi sunt scumpi, din contra vitele cornute au scadiutu tare in pretiu, din care causa carnea or putea fi si mai eftina.

In artile nóstre s'au pusu érna destulu de aspra. —

Cursurile la bursa in 21. Dec. 1866 ata asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 23 cr. v.
Augsburg	—	—	130 „ — „
London	—	—	131 „ 35 „
Imprumutulu nationalu	—	—	57 „ 90 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %			60 „ 80 „
Actiile bancului	—	—	712 „ — „
„ creditului	—	—	152 „ 10 „

Obligatiile desarcinarii pamentului in 17. Dec. 1866:

Bani 65·50 — Marfa 66· —

Invitare la prenumeratiune pe an. 1867. Pretiulu acestei diurnale pe anu e 10 fl.; pe ½ anu 5 fl.; pe ¼ 3 fl.; aici in locu 4 fl. 50 cr. si cu portatulu pe a casa 5 fl. —

Se alatura cá suplementu fói'a prenum. la „Familia si „Gur'a satului". —

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.